

ZANDEN VAN ANTWERPEN

In Afzettingen van november 1981 werd de mogelijkheid genoemd van het verzamelen van antwerps, mioceen materiaal op een stortterrein in Ekeren. De huidige toestand van deze stort verradt een ruime belangstelling voor dit materiaal. De storthopen zijn nagenoeg 'platgezocht'. Teneinde determinatie van de daar gevonden fauna te ondersteunen treft u hierbij een soortenlijst aan van de door mij gevonden Mollusca. Het betreft hier de met zekerheid tot het Mioceen behorende fauna. Met enige kennis hiervan en de kleur van het sediment, was deze gemakkelijk van het plioceen- en schelde-materiaal te onderscheiden. Het stratigrafisch pakket waaruit de fauna afkomstig is, ziet er als volgt uit: Midden Mioceen

	Zanden van Antwerpen	(Glycymeris deshayesi)
Berchem formatie	Zanden van Kiel	(Haustator eryna)
	Zanden van Edegem	(Panopea meynardi)

Aan de hand van de vondsten blijkt dat het onderste deel van de Zanden van Edegem, het zogenaamde Conglomeraat van Burcht, bij de graafwerken niet is ontsloten. Een uitgebreide, stratigrafische omschrijving van dit pakket is vermeld in een artikel van Janssen en Van der Mark in Basteria 1968.

Voor het determineren heb ik mijn kennis uit de volgende boekwerken geput: Glibert, M. 1945 Faune malacologique du Miocène de la Belgique 1 Pélécypodes.

Verh. Kon. Belg. Inst. Natuurw. 103

- 1952 Faune malacologique du Miocène de la Belgique 2 Gastropodes. Verh. Kon. Belg. Inst. Natuurw. 121

- 1954 Pleurotomes du Miocène de la Belgique et du Bassin de la Loire. Verh. Kon. Belg. Inst. Natuurw. 129

Janssen, A.W. 1967-1969 Beiträge zur Kenntnis des Miocäns von Dingden und sein Mollusken-Fauna 1-2. Geologica et Palaeontologica 1 en 3

- 1972 Die Mollusken-Fauna der Twistringer Schichten (Miocän) von Norddeutschland. Scripta Geologica 10

Janssen, A.W. en van der Mark, D. 1968 Einleitung zu den Beiträgen zur Kenntnis der Molluskenfauna des jüngeren Tertiärs im Nordseebecken. Basteria Vol. 32 No. 4-5, blz. 76-82

Kautsky, F. 1925 Das Miocän von Hemmoor und Basbeck-Osten. Abh. preuss. geol. Landesamt. N.F. 97

Sorgenfrei, T. 1958 Molluscan assemblages from the marlene middle Miocene of South Jutland and their environments. Danm. Geol. Undes. 2,79.

A.C. Janse

ZANDEN VAN ANTWERPEN, metrowerken Borgerhout.

Nucula nucleus (Linné 1758)
Nucula jeffreysi Bellardi 1875
Nuculoma laevigata (J.Sowerby 1818)
Nuculoma haesendoncki (Nyst & Westendorp 1839)
Nuculoma hanseata (Kautsky 1925)
Nuculana westendorpi (Nyst 1839)
Portlandia pygmaea (Münster 1835)
Yoldia glaberrima (Münster 1835)
Anadara diluvii (Lamarck 1805)
Anadara suessi Kautsky 1925
Barbatia nodulosa (Müller 1776)
Bathyarca pectunculoides (Scacchi 1834)
Glycymeris pilosa deshayesi (Mayer 1868)
Limopsis aurita (Brocchi 1814)
Limopsis anomala (Eichwald 1830)
Limopsis lamellata Lehmann 1885
Arcoperna sericea (Bronn 1831)
Crenella rhombea (Berkeley 1815)
Crenella sp.
Modiolus phaseolinus (Philippi 1844)
Musculus Sorgenfreii Anderson 1959
Pteria phalaenacea (Lamarck 1819)
Atrina pectinata Linné 1767
Korobkovia woodi (Nyst 1861)
Pecten brummeli Nyst 1864
Pecten benedictus (Lamarck)
Hilberia duwelzi Nyst 1861
Aequipecten radians (Nyst 1839)
Aequipecten angelonii (Meneghini 1859)
Aequipecten seniensis Lamarck 1819
Pseudammusium lilli (Pusch 1837)
Pseudammusium tigrinum (Müller 1776)
Peplum clavatum (Poli 1795) ?
Chlamys edegemensis Glibert 1945
Chlamys ercoleanus Cocconi 1873
Chlamys sp.
Lima subauriculata (Montagu 1808)
Lima loscombei Leach 1830
Lima sulcata (Brown 1827)
Pycnodonte cochlear navicularis (Brocchi 1814)
Pododesmus squamula Linné 1758
Astarte goldfussi Hinsch 1952
Astarte radiata Nyst & Westendorp 1839
Astarte gracilis convexior Anderson 1959
Goodallia laevigata (Philippi 1844)
Goodallia angulata Lehmann 1885
Digitaria beyschlagi Kautsky 1925
Venericardia aculeata ronchetti Glibert & v.d.Poel 1970
Cyclocardia orbicularis (Sowerby 1825)
Glossus lunulatus Nyst 1835
Arctica islandica (Linné 1767)
Lucinoma borealis Linné 1767
Diplodonta rotundata (Montagu 1803)
Axinulus germanicus Janssen 1972
Lepton depressum ? (Nyst)
Erycina degrangei Cossm. & Peyr. 1911
Erycina striatissima (Cerulli-Irelli 1908)

Erycinella chavani Glibert 1945
Scaccia cimbrica Kautsky 1925
Montacuta substriata (Montagu 1803)
Lutetia nitida (Reuss 1867)
Anisodonta duvergieri Cossm. & Peyr. 1909
Mysella bidentata (Montagu 1803)
Lyonsia sp.
Laevicardium suburgidum (Orbigny 1852)
Laevicardium dingdense Lehmann 1855
Parvicardium straeleni Glibert 1945
Venus multilamella (Lamarck 1818)
Clausinella scalaris (Bronn 1831)
Pitar polytropa nysti (Orbigny 1852)
Gouldia minima (Montagu 1803)
Macoma elliptica (Brocchi 1814)
Angulus fallax Lehmann 1893
Angulus posterius (Beyrich 1868)
Abra antwerpiensis Glibert 1945
Abra berchemensis v.d.Mark 1968
Spisula subtruncata triangula (Renier 1804)
Hiatella arctica (Linné 1767)
Panopea meynardi Deshayes 1828
Ensis degangei Cossm. & Peyr. 1909
Varicorbula gibba (Olivi 1792)
Thracia ventricosa Philippi 1844
Thracia sp.
Pholadomya hesterna (Soweby 1844)
Cardiomya costellata (Deshayes 1832)
Cochlodesma praetenue (Pulteney 1799)
Cuspidaria cuspidata (Olivi 1792)

Dentalium dollfussi Koenen 1882
Dentalium mutabile Hoernes 1836
Dentalium dumasi Cossm. & Peyr. 1909
Dentalium sp.
Cadulus gadus (Montagu 1803)
Cadulus subfusiformis (Sars)

Lepetella compressiuscula (Karsten 1849)
Diodora apertura (Montagu 1803)
Skenea minuta Janssen 1967
Astraea belgica Glibert 1952
Calliostoma laureanum (Mayer-Eymar 1874)
Circulus striatus (Philippi 1836)
Putilla gottscheana (Koenen 1882)
Putilla sp.
Cingula regiorivi Janssen 1969
Architectonica berthae (Boettger 1916)
Archimediella subangulata (Brocchi 1814)
Haustator eryna Orbigny 1852
Mathilda filogranata Sacco 1895
Bittium tenuispina Sorgenfrei 1958
Acirsa lanceolata (Brocchi 1814)
Opalia pertusa (Nyst 1871)
Opalia scacchi (Hoernes 1856)
Amaea amoena subreticula (Orbigny 1852)
Epitonium frondiculum (Wood 1848)
Cirsotrema crassicoatum (Deshayes 1839)
Strombiformis tauriniensis (Sacco 1892)

Strombiformis bilineatus (Alder)
Niso terebellum acarinatoconicum Sacco 1892
Aporrhais alata (Eichwald 1830)
Calyptraea chinensis (Linné 1758)
Xenophora deshayesi (Michelotti 1847)
Erato germanica Schilder 1929
Polinices miocolligens Sacco 1891
Polinices miopusillus (Kautsky 1925)
Euspira helycinus (Brocchi 1814)
Euspira nysti (Orbigny 1852)
Euspira starringi Janssen 1969
Natica tigrina DeFrance 1825
Natica neglecta Mayer 1958
Sigaretus aquensis (Récluz 1851)
Phalium bicoronatum (Beyrich 1854)
Charonia tarbelliana (Grateloup 1833)
Ficus conditus (Brongniart 1823)
Ficus simplex (Beyrich 1854)
Murex inornatus Beyrich 1854
Typhis pungens (Solander 1766)
Lyrotyphis sejunctus priscus (Rutot 1876)
Mitrella nassoides (Grateloup 1827)
Anachis corrugata (Brocchi 1814)
Phos decussatus subcarinatus Voorthuysen 1944
Amyclina facki (Koenen 1872)
Amyclina sp.
Hinia bocholtensis (Beyrich 1854)
Hinia tenuistriata (Beyrich 1854)
Vexillum aciculum (Nyst 1861)
Latirus rothi (Beyrich 1856)
Streptochetus sexcostatus (Beyrich 1856)
Ancilla obsoleta (Brocchi 1814)
Scaphella bolli (Koch 1862)
Cancellaria contorta Basterot 1825
Cancellaria mitraeformis parvula Beyrich 1856
Trigonostoma ornatissima (Zilch 1935)
Sveltia varicosa (Brocchi 1814)
Babylonella fusiformis (Cantraine 1835)
Gemmula stoffelsi (Nyst 1845)
Gemmula boreoturricula (Kautsky 1925)
Gemmula denticula borealis (Glibert 1954)
Gemmula zimmermanni (Philippi 1846)
Fusiturris aquensis (Grateloup 1832)
Turris duchasteli flexiplicata (Kautsky 1925)
Epalxis cataphracta jugleri (Philippi 1846)
Turricula steinvorthi (Semper 1872)
Acamptogenotia escheri (Mayer 1861)
Crassispira borealis (Kautsky 1925)
Crassispira starringi Glibert 1954
Microdrillia grippi Anderson 1964
Boreodrillia hosiusi (Koenen 1872)
Splendrillia selenkae (Koenen 1872)
Drillia sp.
Mangelia miorugulosa Kautsky 1925
Neoguraleus sp.
Haedropleura maitreja (Semper 1872)
Pleurotomoides campanula Sorgenfrei 1958
Thatcheria circumfossa (Koenen 1872)
Conus dujardini Deshayes 1845
Strioterebrum hoernesii (Beyrich 1854)

Terebra acuminata Borson 1820
Chrysallida pygmaea (Grateloup 1838)
Crysallida cimbrica Kautsky 1925
Crysallida modesta Sorgenfrei 1958
Odostomia conoidea (Brocchi 1814)
Ebala vandervlerki Janssen 1972
Evalea sp.
Eulimella acicula (Philippi 1836)
Eulimella neumayri (Koenen 1882)
Eulimella sp. 1
Eulimella sp. 2
Turbonilla gastaldii (Semper 1861)
Turbonilla undulata Koenen 1882
Pyramidella plicosa (Bronn 1838)
Actaeon semistriatus (Ferussac 1822)
Actaeon sorgenfreii Glibert 1962
Actaeon sp. 2
Actaeon sp. 3
Crenilabrum terebelloides (Philippi 1843)
Ringicula buccinea (Brocchi 1814)
Ringicula costata Eichwald 1831
Scaphander lignarius (Linné 1758)
Philine sp.
Cylichna pseudoconvoluta (Orbigny 1856)
Roxania utriculus (Brocchi 1814)
Retusa elongata (Eichwald 1830)
Rhizorus acuminatus (Bruguiere 1792)
Spiratella microstralis Kautsky 1925
Spiratella valvatina (Reuss 1867)